VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Za pověstmi a tajemstvím hradu Krašov

GPS souřadnice: 49.9431422, 13.5664844

Praktické informace

Délka trasy: 6 km

Obtížnost: Středně těžká trasa pro všechny děti, rodiče i seniory. Kola ani kočárky neprojedou, ale pejskům se bude líbit moc.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: Nejrychleji se ke Krašovu z Prahy dostanete tak, že se vydáte po D5, odkud sjedete na Zbiroh→Radnice→Kozojedy. Pak vás už směrovky zavedou. Za hodinu a kousek budete mít 100 km za sebou.

Parkování: Odložte vůz zdarma na parkovišti v místě zvané Rohy nedaleko obce Bohy.

Hrad Krašov

Otevírací doba:

červen + září: otevřeno o víkendech

červenec + srpen: denně 10:00–18:00

Vstupné: dospělí 60 Kč, děti od 6 do 16 let 30 Kč.

WC: Před areálem hradu stojí TOI TOI.

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Kralovice, Kožlany, Krakovec, Manětín, Skryje, Týřov, Zbiroh, ...

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

vydejte se s námi na výpravu do krásné krajiny nad řekou Berounkou, kde se mezi lesy a skalami ukrývají pozůstatky dávného hradu Krašov. Cestou vás čekají krásné výhledy do údolí, zajímavá příroda i místa, která pamatují stovky let starou historii. Prozradíme vám, co je pravdy na tom, že zde žila dcera kněžny Libuše a Přemysla Oráče, povíme si něco o muži, který hrad zachránil, ale také o pohádkových krkavcích a Růžence.

Protože jdete na výlet s tajenkou, čekají vás po cestě otázky, jejichž odpovědi vám pomohou odhalit tajné slovo.

Výlet vznikl s laskavou podporou, pomocí a dotací Destinační společnosti Postřelí. Díky tomu je pro všechny výletníky zdarma. ☺

Dopis dětem

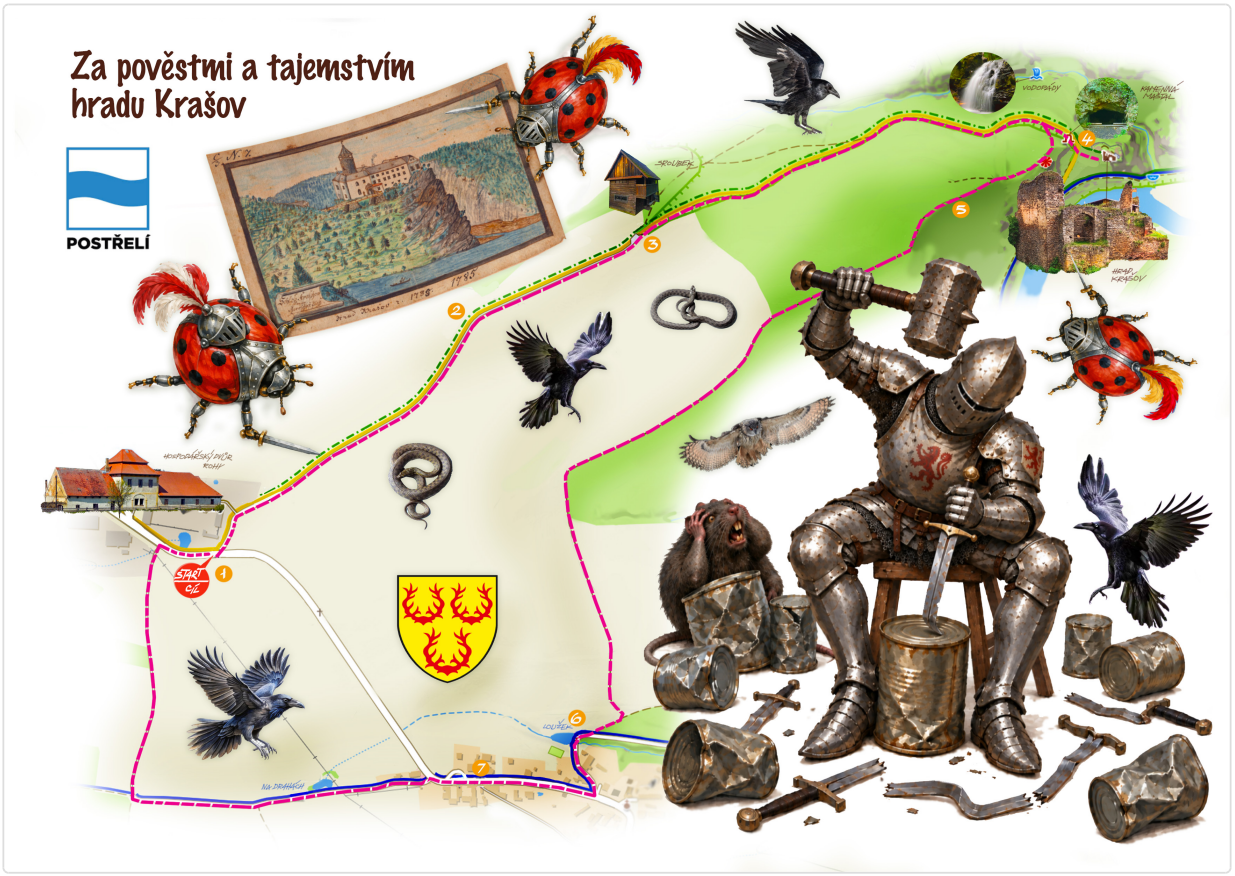
Ahoj, holky a kluci,

máte rádi strašidelná vyprávění o tajemných hradech? Rádi objevujete místa, kam nepřijde tolik výletníků jako třeba na Křivoklát?

Tak to se s námi vydejte do kopců nad Berounkou. Naše cesta na hrad Krašov právě začíná!

Stejně jako ke všem našim výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Půjdete-li správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Doplňovačka

Náš výlet začíná u **hospodářského dvora Rohy**. Právě tady na parkovišti zanechte své vozidlo. Zdarma, což je sympatické! ☺

Auto lze také zaparkovat kousek od autobusové zastávky. Dvůr tak obejdete celý. Oficiální parkoviště je ovšem až za dvorem.

Dvůr Rohy není jen obyčejným statkem. Připomíná totiž dobu, kdy okolí Krašova patřilo velkému šlechtickému panství a později klášteru Plasy. Byl založen už na počátku 16. století Kolovraty a původně k němu patřily také ovčín a rybník.

Jaká zvířata se zde tedy chovala? Vidíte nějaký rybník i teď?

Po roce 1678 přešel dvůr spolu s krašovským panstvím do majetku kláštera. Kolem roku 1725 nechal opat Evžen Tyttl vybudovat nový barokní dvůr. Dokončen byl roku 1735. Což znamená za 10 let. Není to sice málo, ale na 18. století ani moc. Na tunel Blanka potřebovali stavaři 8 let.

Dodnes jsou nejvýraznějšími částmi hospodářství obytná budova a velká kamenná stodola s tesanými portály a znaky plaského kláštera.

Stodola je právě hned vedle autobusové zastávky. Pokud u ní nejste teď, můžete zkusit najít znaky kláštera na konci výletu. Vynoříme se totiž z lesa a luk kousek od stodůlky, přesněji hned vedle pily.

Dovnitř se ale nedostanete. Areál je památkově chráněný a není běžně přístupný veřejnosti. Škoda!

Při pozdějším ničení Krašova se stavební kámen z hradu používal právě při úpravách dvora Rohy. Část toho, co dnes vidíme na statku, tak může být spojena přímo s hradem.

Vidíte nějaký kámen ve zdi, který vypadá, že by mohl být hradní? Nám jeden padl do oka hned! ☺

Od statku pokračujeme pěšky. Vyhledejte žlutou turistickou značku a následujte ji.

Najdete ji také na dopravní značce *VJEZD ZAKÁZÁN*. Pod ní je nápis.

1. **Opište předposlední řádek nápisu.**

Kráčíme po obnovené **naučné stezce Václava Tomeše**. Je dlouhá přibližně dva kilometry a provádí návštěvníky přírodou i historií Krašova.

Najděte na prvním z panelů fotografii pana Václava a zapamatujte si, jak vypadá. ☺

Kdo vlastně byl Václav Tomeš? Učitel, který se narodil 14. srpna 1899 v Černíkovicích.

Kolik by mu dnes bylo let?

Krašov si zamiloval už jako chlapec (bydlel jen pár kilometrů od hradu, tak ho mohl často navštěvovat) a později se rozhodl udělat něco pro jeho záchranu. Dne 6. dubna 1931 založil Spolek pro záchranu zřícenin hradu Krašova*. Stal se jeho jednatelem a po mnoho let patřil k nejdůležitějším lidem, kteří se o Krašov starali. To, co dnes vypadá jako romantická zřícenina v lese, bylo tehdy z velké části zarostlé a zasypané. Už na konci roku 1931 začaly odklízecí práce. Osmnáct dělníků se pralo s letitými nánosy přírody přes 3 200 hodin. Později se do záchrany zapojovali další dobrovolníci. Spolek navíc hrad vykoupil od rodiny Metternichů. A mohl se konečně do jeho systematické záchrany pustit úplně naplno. Nešlo přitom o jednoduchou práci. Jak jsme už naznačili, spasitelé museli části hradu ze země doslova vyhrabávat. Navíc citlivě, protože to, co ze sídla zbylo, dvakrát pevné zrovna nebylo.*

Kdyby se tedy Václav Tomeš a jeho spolupracovníci kdysi nerozhodli Krašov zachránit, možná bychom dnes neviděli téměř nic. Což by byla škoda. Však se sami přesvědčíte!

Ťapeme po příjemné štěrkové cestě. Rostou kolem ní keře. Poznáte některé? Jeden je jako z pohádky o důvěřivé krasavici, která se píchla o trn – a spala 100 let. Jak se princezna jmenovala? A jak se jmenuje pohádka? Znáte její filmovou podobu

třeba ze snímku *Tři bratři?* Tak to určitě znáte i následující písničku. Zazpívejte si ji s námi.

Když si tě, dívko, představím,

jak tam spíš

spánkem jak smůla lepkavým,

chci být blíž.

Neví se kdy, však ví se kam

mám se dát,

já tě z té smůly vysekám,

mám tě rád.

Není pozdě, není brzy,

projdu houštím každý den.

Člověka to .....,

když je láskou zasažen.

2. **Doplňte slovo do písničky.**

Krašov není zajímavý jen kvůli hradu. Celé okolí je chráněné jako **přírodní rezervace Krašov**. Byla vyhlášena roku 1952 a upravena v roce 1988. Má rozlohu 36 hektarů a leží v okolí hradu a v přilehlých údolích.

Víte, jak velká je plocha 36 hektarů? To je asi 50 fotbalových hřišť vedle sebe.

Za jak dlouho myslíte, že byste je přeběhli?

My bychom jedno přeběhli, pak pár přešli a zbytek pravděpodobně proplazili. V lepším případě. Jinak už by to bylo na nosítka. ☺

Blížíme se ke kraji lesa. Najděte cedulku s *Desaterem pravidel*. Najdete na něm parohy? A zvíře?

Co přikazuje bod č. 6?

V této rezervaci narazíte na teplá a nečekaně suchá místa, kterým se přizpůsobily rostliny typické pro skalní stráně a lesostep. V okolí se nacházejí například dubové a habrové porosty a rostliny vázané na teplé stráně. Které si myslíte, že to jsou? Kaktusy? No, skoro… ☺

Zároveň je rezervace domovem řady živočichů. V okolí Berounky hnízdí ledňáček říční, na skalách se objevuje výr velký a na vlhkých a stinných místech si lebedí například mlok skvrnitý nebo čolek obecný. V Berounce byla v okolí viděna také užovka podplamatá.

Lámali jsme si makovičky, co je to ta podplamatá. Žádné *plamatá* totiž neznáme. Pak jsme vygooglili, že *plama* ve staré češtině znamená skvrna. A *podplamatá* tedy něco jako dole skvrnitá. Rozuměj na břiše. To jsou věci!

Užovek se bojíme, i když samozřejmě víme, že nejsou nebezpečné ani jedovaté.

Když jsme před lety psali výlet od řeky Dyje na Moravě, tak v jednom místě se užovky (stromové) přemnožily, pářily se a padaly na nás ze stromů, na kterých velice rády odpočívají. To bylo křiku! ☺

Najděte napravo několik stromů, které na sobě mají červené tečky. Věděli byste, co znamenají? Řekneme si to v další části výletu.

Nalevo mineme krásně rostlou břízu a kousek od ní první z dnešních altánků. Těch uvidíme hodně. Opravdu hodně! Proto je zkuste všechny spočítat. Schválně, jaké číslo vám vyjde na konci výletu!

Kousek za altánkem je schovaná zajímavá chaloupka. Je roubená a byla do Boh přenesena z Kopidla. A to je pěkně daleko! Téměř 100 km. Jak si myslíte, že se taková chaloupka dá převézt? Na trakaři asi těžko. Na tahači za kamionem taky ne. Ano, musí se rozebrat a pak zase složit. Pěkně trámek po trámku – jako lego. Tak nás napadá, že by bylo snazší, kdyby si mohla půjčit muří nožku chaloupky Baby Jagy z Mrazíka. Hopkat 100 km sice není nic moc, ale zůstala by celá.

Podejdeme pod závorou a nalevo hledáme lva. Opravdu tam je.

3. **Co kouká šelmě z tlamy?**

Valíme se z kopce. Na stráních a ve stromech to tu hučí hmyzími zvuky. Prý zde natrefíme i na vzácnější druhy brouků. My je moc nepoznáme, což je chyba a ostuda. Zato máme brouka v hlavě. Kdo ví, co znamená, když to o sobě někdo řekne?

Děti, znáte nějakého broučka, který žije na stromech? Zkuste opatrně nakouknout pod kůru, určitě nějakého zahlédnete.

Co třeba takový brouk Pytlík? V kterých knížkách se o něm píše?

Ano, ve vyprávěních spisovatele a ilustrátora Ondřeje Sekory. Nikde neříká, o jaký druh brouka přesně jde. Odborníci ale podle Pytlíkova vzhledu, a hlavně podle jeho vzpomínek na dětství usuzují, že by mohl být některým z dřevokazných brouků, nejspíš červotočem.

Červotoč je malý brouk, jehož larvy žijí i několik let ve dřevě. Vykousávají si v truhlách, skříních i trámech známé chodbičky… Když dospějí, prohlodají se pidiotvůrkem ven na světlo. Ne všichni červotoči ale ničí nábytek a podobně. Ti méně domácky založení žijí ve starých stromech a odumřelém dřevě, kde pomáhají přírodě dřevo rozkládat. Vzácné druhy červotočů jsou dokonce důkazem, že les poskytuje útočiště mnoha zajímavým živočichům.

Je tedy červotoč „hodný“, nebo „škodlivý“? Co myslíte?

Pro člověka a dřevěné stavby je většinou škůdcem, protože dřevo postupně oslabuje. Z pohledu přírody je ale součástí potravního řetězce a jako každý brouk v ní má své místo. Dospělý červotoč navíc už dřevo nežere. Škody způsobují jen jeho nenasytné děti.

Když je více vody, nalevo v údolí se můžete pokochat **Krašovskými vodopády**.

Pěšina k nim nevede, ale jsou na druhé straně údolíčka – asi 10 minut chůze odsud.

Jsou to ovšem vodopády nestálé. Někdy padají a někdy ne. Záleží na vodní vydatnosti sezony. To z nich musí mít jejich Brodeslavský potok radost! S takovou liknavou docházkou nikdy neví, co může čekat. Když se zadaří, mohou být vysoké až 3 metry a řítit se dolů se sklonem kolem 80 stupňů. Což znamená skoro úplně kolmo. Do slavných vodopádů na řece Niagaře mají pochopitelně daleko. Ale jsou nám o to bližší a nehučí rušivě do noci.

Ve kterém ročním období je v přírodě nejvíce vody a vodopády zde můžete obdivovat?

Prozradíme, že kromě jara, které vás jistě napadlo, jsme je tady viděli i v zimě, kdy vytvářely krásné ledopády.

Věděli byste, jaký je nejvyšší vodopád na světě?

Je to Salto Ángel ve Venezuele. Voděnka si tu padá skoro kilometr. Takže asi z výšky třistapatrového mrakodrapu.
My u táhle padavé nádhery nebyli. Co vy?

A v naší zemi?

U nás je největším čahounem Pančavský vodopád v Krkonoších. Celkově to vytáhl na 148 metrů. Pění si na potoce Pančava, který se vrhá z Pančavské louky do Labského dolu. Je rozdělený do několika kaskád a nejpůsobivější bývá na jaře při tání sněhu.

Zajímavé je, že nejvyšší neznamená nejmohutnější. Například Mumlavský vodopád u Harrachova je vysoký jen asi 10 metrů, ale má velký průtok a díky své šířce a síle vody patří k nejúchvatnějším u nás.

U těchto vodopádů jsme byli, a tak k nim také samozřejmě vedou i naše výlety s tajenkou.

Znáte nějakou písničku o vodopádech? Samozřejmě kromě letitého hitu k táboráku zvaného Teskně hučí Niagara. Rodiče

asi budou znát tu od Bena Cristovaa a Sofiana. Nám se vybaví ta starší od skupiny Chaozz.

Refrének je chytlavý a my si pamatujeme, že to byl velký hit. Za našich mladých let. Což znamená v pravěku. ☺

I přes vodopády řeky plynou dál, svět se točí, točí, točí...

A voda padá, padá, padá, padá, padá...

I přes vodopády řeky plynou dál, svět se točí, točí, točí...

A voda padá, padá, padá dolů z mejch očí.

Jsme u dalších naučných tabulí. Právě od nich se po prohlídce hradu vydáme po stezce do lesa.

Zjistěte z nápisu nahoře na tabuli, kolikáté výročí stezka slaví.

4. **Napište slovy číslici.**

Kousek před hradem napravo zkuste najít *Kamennou maštal*. Možná kdysi opravdu sloužila jako příbytek pro koně, ale rozhodně byste to do ní neřekli. Vypadá totiž jako jeskyně. Ale jen vypadá. Jde o velký sklep vybudovaný lidmi.

Najdete ho?

Nachází se v prostoru bývalého krašovského předhradí, kde před dávnými časy stálo několik hospodářských objektů – například kovárna, krčma, lázeň, cihelna, mlýn nebo pivovar. Kamenná maštal je pravděpodobně sklepem někdejšího pivovaru.

Vnímavější nalevo postřehnou zbytky někdejšího opevnění.

Přichází hlavní bod dnešního výletu – hrad Krašov. Scházíme k němu po schůdcích. Jaj, před námi se otevře neuvěřitelný výhled na řeku Berounku.

Pokud jdete výlet v srpnu, podívejte se na její hladinu a zamávejte vodákům. Je dost možné, že jsme to my. AHÓÓÓÓJ! ☺

Krašov stojí na skalnatém ostrohu vysoko nad Berounkou a Brodeslavským potokem. Díky této poloze měli jeho dávní obyvatelé velmi dobrý výhled do krajiny a zároveň bylo mnohem obtížnější hrad napadnout. Dnešní zřícenina je chráněnou kulturní památkou a současně významnou archeologickou lokalitou.

Patří mezi velmi staré šlechtické hrady. Tradičně se vznik Krašova spojuje s Jetřichem z rodu Hroznatovců, který zde žil ve 13. století.

Hrad nebyl postaven náhodně. Střežil starou obchodní a vojenskou cestu, která vedla údolím tehdejší Mže – dnešní Berounky. Zároveň souvisel s ochranou nedalekého královského hradu Týřova. Ano, nepletete se, i tam vede jeden z našich výletů. A je krásný! ☺

Řeky nebyly ve středověku jen krásnou součástí krajiny. Jejich údolí rovněž sloužila jako přirozené cesty, po nichž mohli putovat všichni, kdo nechtěli nebo nemohli sedět doma. Třeba obchodníci a vojáci.

Jdeme se podívat dovnitř.

Krašov nebyl jen domeček na kopci. Byl to hrad jako hrom. Měl předhradí, příkopy, hradby, brány, paláce, věže a hospodářské budovy. Některé části chránily hluboké příkopy, jiné prudké skalnaté svahy.

Důležitá byla například okrouhlá obranná věž neboli bergfrit. Takové věže byly určeny především k obraně. Z jejich výšky mohli obránci sledovat okolí, v případě útoku nepřítele na něj mířit shora a bombardovat ho v lepším případě splašky.

V průběhu staletí se hrad měnil. Za renesance byl upravován a později dokonce získal barokní podobu. Na jižní stěně se dodnes zachovaly zbytky renesančních psaníčkových sgrafit.

(„Sgrafito“ je způsob zdobení omítky, při němž se škrábe do horní vrstvy tak, aby se objevila vrstva pod ní.)

Později se z hradu stalo i místo letního pobytu pro mnichy z kláštera v Plasech.

Byl upravován tak, aby se zde mohli ubytovat, odpočívat a pořádat společenské akce. V areálu byly například kaple zasvěcené svaté Ludmile a svaté Evženii.

Máme tady nějakou Ludmilku nebo Evženku? Zkuste se rozhlédnout a určit místo, kde si myslíte, že vaše kaple stávala.

V roce 1785 byl klášter Plasy zrušen a s ním skončilo také využívání Krašova. Hrad začal chátrat a následně byl rozebírán. Část kamenů byla použita při opravách dvora Rohy a další si odnášeli obyvatelé z okolí.

Takže některé staré kameny v domech, které jste míjeli či teprve budete, mohou být vlastně kousky hradu.

Z majestátního sídla se postupně stala zřícenina. V 19. století zbytky stavby zarůstaly a chátraly, až se na hrad málem zapomnělo.

Právě tehdy přichází na scénu Václav Tomeš a lidé kolem něj.

Vzpomene si někdo, kdo to byl?

Máte pamatováka, nebo hlavičky jako cedníčky? ☺

Zkuste Vaška najít na fotce na nádvoří.

V roce 1931 založili místní nadšenci *Spolek pro zachování hradu Krašova*. V roce 1979 bylo spolčení zrušeno pro údajný nesoulad se socialistickým režimem. Nyní je hrad ve vlastnictví *Spolku pro ochranu přírodní rezervace a hradu Krašova v Kralovicích*, který na práci svých předchůdců navazuje.

Za co těmto nadšencům vděčíme? Že tu dodnes můžeme obdivovat zbytky budov hospodářského předhradí – pivovaru, sladovny, kovárny, cihelny a dvou sklepů. Zachovala se také okrouhlá věž, do skály vytesaná cisterna a opravené zbytky kdysi dvoupatrového hradního paláce.

Pokud byste chtěli na obnovu památky přispět, můžete tak učinit v rámci veřejné sbírky. Penízky posílejte na transparentní účet: 7282669010/5500

DĚKUJEME ZA NĚ!

Zřícenina je volně přístupná. Navíc je v ní zřízena skromná noclehárna pro trampy. Z hradních věží vás uchvátí překrásný výhled.

My tu nepřespíme, ale pohledem do dálek se pokocháme s náramnou radostí. Kdo má brýle na dálku, tak nasadit!

V areálu písmenka hledat nebudeme, protože nevíme, zda nebude zavřeno, když sem zrovna vyrazíte. I to se může stát! Že je hrad volně přístupný, neznamená, že byste se tu mohli poflakovat úplně kdykoli. ☺

Ledva se dokocháme, vrátíme se po stezce za kamennou maštal a u naučných tabulí odbočíme doleva. Čeká nás stoupáníčko a brzy také další krásný výhled.

Než k němu dojdeme, máme pro vás pověst o tom, jak Krašov ke svému jménu přišel.

Krašov vzešel z jedné zakázané lásky, praví známá legenda. Česká princezna Krasava, prvorozená dcera kněžny Libuše a Přemysla Oráče, se zamilovala do knížecího syna Jaroslava z rodu Mžanů. Rody se již velmi dlouho přátelily, a tak mladé lásce nestálo nic v cestě. Tedy… Až do chvíle nečekané rozepře. O čem se tehdy s Přemyslovci a Mžané na smrt pohádali, nevíme. Při roztrpčeném odjezdu z Vyšehradu však Jaroslav však stihl své lásce slíbit, že jí nechá postavit do tří let hrad, kde je bohové ochrání a rody dojdou smíření. Princezna tedy odmítala všechny nápadníky a trpělivě vyčkávala. Jaroslav si skutečně po třech letech pro nevěstu přijel a unesl ji. Tajně, jako myška. Na rodiče Krasavy padl smutek. Netušili, kam dcerka zmizela, kde ji mají hledat.Matka Libuše však byla věštkyně, což se v takové situaci náramně hodí. Vidění ji dovedlo až do údolí, nad nímž se tyčil hrad. Libuše volala jméno své dcery: „Krašo, mé dítě!“ Ozvěna jí vrátila: „Krašov!“ Hrad tak vlastně pojmenovalo echo, odraz zvuku od skal. A jak to dopadlo s mladou láskou? Kupodivu dobře. Nemuseli zhynout jako Romeo a Julie. Dokonce se ani nerozešli, nezavrhli vztah jako nezralé mladistvé pobláznění. Jejich láska ve zdraví přetrvala všechny útrapy, spojila znesvářené rody a napravila křivdy.

Pojďme si přiznat, že na této pověsti nás nejvíce zaujala informace, že Přemysl a Libuše měli dceru. ☺

Vzpomenou si, školáci, co kněžna Libuše zvolala, když se dívala z Vyšehradu směrem k místům, kde prorokovala, že bude stát Pražský hrad? Zkuste si vybavit alespoň první větu…

Město vidím veliké, jehož sláva hvězd se bude dotýkat. Tam v dáli nad Strahovem najdete člověka, který tesá práh domu. I nazvěte hrad, který postavíte, Pražským a město pod ním Prahou. Tak jakož se knížata před prahem sklánějí, tak se i vy budete klanět mému městu, budiž mu čest a chvála.

K výhledu musíte odbočit pár metrů doleva. Krutokrásný hrad je odsud vidět úplně nejlépe. Ani jsme nemuseli zvedat dron. A vlastně ani nemohli. Jsme přece v přírodní rezervaci.

Už jste vykoukaní? Vraťte se na pěšinu. Co tam? Pokračujte po vrcholu kopce kolem lesní školky směrem k obci Bohy.

Cestou nasbírejte 5 šišek. Ale musejí být alespoň ze dvou druhů stromů. Než se tak stane, trošinku vás postrašíme.

Další hradní legenda vypráví o zedníkovi, který v době, kdy byl Krašov sídlem cisterciáků, opravoval starý komín. Je ale děsivá. (Jak ostatně jinak, když jde o opravu komína, že?) Za Palinovou cestou muž objevil ukrytou čarodějnickou knihu. Neodolal a tajně si ji odnesl domů. Sotva však přečetl první stránku, přiletělo do chalupy hejno krkavců. Posadili se okolo něj a z jejich strašného krákorání zedník jako kdyby vnímal slova:,,Pane, co chceš, co nám poroučíš?“ Zedník se tak vyděsil, že nechal knihu knihou a v hrůze utekl ven. Ptáci však za ním vylétli. A přidávali se k nim další a další. Nešťastník proto vyhledal místního mága. Ten zlým silám poručil, aby sesbíraly kamení z pole u nedaleké vsi a nadále sloužily jen jemu.

Je nám záhadou, proč ptáci poslechli. Možná je uplatil ptačím zobem či nějakou vyzrálou mršinkou. Nebo jinou pochoutkou. Zadarmo přece ani kuře nehrabe, natož aby sbíralo nějaké šutýrky. A proč takhle inteligentní ptactvo vyčerpával otupující činností, už nechápeme vůbec!

Fuj, teď se nám vybavil jeden prastarý filmový horor! Jmenuje se *Ptáci* a v roce 1963 ho natočil ho mistr napětí – veleznámý režisér Alfréd Hitchcock. Tak už aspoň víme, odkud námět odkoukal.

Copak byste poručili hejnu krkavců vy? Co takhle vyluxovat? Nebo vynést smetí? Uvařit! To by byl teprve horor! :)

Jak se jmenuje známá česká pohádka o krkavcích. Kolik jich bylo?

5. **Jak se jmenovala dívka z pohádky?**

Znalci nás ujistili, že může mít pověst pravdivé jádro, protože krkavcům se v tomto kraji dodnes daří. Dokázali byste o nich něco říci?

Krkavec velký je jeden z největších pěvců na světě. Může mít rozpětí křídel kolem 1,2 metru. Poznáte ho podle černého peří, silného zobáku a typického hlubokého „krá“. Je velmi chytrý – dokáže si zapamatovat různá místa a používat jednoduché nástroje. Zvládne vyřešit i mnohé problémy. Hotová poletující AI. Jen nelže a nevymýšlí si. Krkavci také umějí napodobovat některé zvuky a dorozumívají se mezi sebou různými hlasy. Živí se různorodou potravou: libují si ve zdechlinách, hmyzu, vejcích. Zďobnou drobné živočichy, ale nepohrdnou ani ovocem nebo zbytky potravy. V přírodě tak pomáhají „uklízet“ zbytky uhynulých zvířat. Krkavci tvoří stálé páry. Hnízda si stavějí vysoko ve stromech nebo na skalách. Často se na stejná místa vracejí po mnoho let.

Máte šišky? Z jakých stromů jsou? Teď se zastavte, najděte nejbližší listnatý strom a zkuste ho alespoň třikrát trefit. U toho vždy zakřičte: „Krá!“ Pak teprve můžete vyrazit dál! ☺

Krá krá krá kráčíme až na kraj lesa a pak podél pole.

Ještě než les úplně opustíme, máme pro vás slibované vyprávění o značkách na stromech

Dva bílé vodorovné pruhy pod sebou většinou označují hranici lesního oddělení. Les je totiž pro potřeby hospodaření rozdělený na menší části. Jeden bílý pruh může označovat hranici menší části lesa.

Dva červené pruhy označují hranici chráněného území, například přírodní rezervace. Když vidíte oba pruhy, jste obvykle mimo chráněné území. Když pouze horní pruh, nacházíte se uvnitř.

Modrý pruh na stromě může označovat doupný strom. Je to starý nebo odumírající strom, který lesníci záměrně

ponechávají v lese, protože v jeho dutinách a dřevě žijí ptáci, hmyz, houby a další organismy.

Barevná tečka – často například v červené nebo jiné výrazně svítivé barvě – může znamenat strom vybraný k těžbě. Lesníci tak označují kmeny, které mají být pokáceny.

Capkáme dále. Řeku už nevidíme, ale stále ji kdesi v údolí vnímáme.

Berounka je dnes jednou z nejznámějších českých řek, ale její jméno je překvapivě mladší, než by člověk čekal.

Ve starších dobách se řeka v této oblasti nazývala Mže. Název Berounka se začal používat až pro dolní část toku. V 17. století byla tahle pohyblivá voda pojmenována podle města Beroun. Ještě v 19. století se přitom na značnou část dnešní Berounky stále volalo: „Mže!“ Pokud na ni tedy někdo volal. Co byste na řeku volali vy? My: „Mže, maž níže!“ Nebo: Mže, dej mi mlže!“ A dámy: „Mže, přines muže!“

Dnešní Berounka vzniká v Plzni soutokem Mže a Radbuzy. Odtud teče až k Vltavě, kde se s ní v okrajové části Prahy spojí. Měří asi 139 kilometrů.

Kdykoli tuto informaci píšeme, tak si vybavíme, jak jedno z našich dětí před lety do písemky z vlastivědy napsalo, že Berounka vzniká spojením Temže, Úplavy a Radůzy. Dostalo kuli! ☺

Řeka si po tisíce let razila cestu krajinou. Vytvořila hluboká údolí, skalnaté svahy a meandry. Člověk tu proto najde kombinaci vody, lesů, skal a luk. Taková místa jsou velmi bohatá na život.

Blížíme se k obci Bohy.

Dnes je to spíš víska, ale má velmi starou historii. Prvně se o ní píše už v roce 1228. Tehdy by zapsána do seznamu majetku kláštera svatého Jiří na Pražském hradě. Ve 13. století se Bohy staly součástí krašovského panství a další čtyři století byly s Krašovem úzce spojeny.

Obec zažila i velmi těžké chvíle. V době husitských válek byla v letech 1424 až 1430 vypleněna. Ještě horší dopad měla třicetiletá válka – ze zdejších pěti usedlostí tehdy čtyři zanikly. Vesnice se však později znovu vzpamatovala. A je moc hezká! Však sami vidíte.

Mineme rybníček Loužek, který je skutečně takovou větší louží. Je na něm nápis *Požární nádrž*. Na stejné tabuli nás zdraví i sekyrka a žebříky.

6. **Kolik vidíte žebříků?**

Vcházíme do vesnice. Na první křižovatce odbočíme doprava. Postřehneme bílý dům, který má u oken vzor, jaký mívá na zádech zmije. Namalujte ho prstíkem do vzduchu a zasyčte jako had. „Sssssssss…“

Kvapíme k popelnicím na tříděný odpad. Stojí u nich stodola, která bude mít pravděpodobně problém se statikou. Jak to víme? Podívejte se – a uvidíte sami.

Mineme další altánek a můžeme se zamyslet nad názvem obce Bohy. Jak si myslíte, že vznikl?

Podle místní kronikářské tradice existují dvě možná vysvětlení: Jedno spojuje jméno s „bohy“, druhé se slovem „zboží“, tedy s majetkem. U některých názvů obcí prostě historici dodnes přesně nevědí… Což je vlastně hezké, protože si můžeme zafantazírovat.

My pro vás na téma Bohy vymysleli jednu básničku. Vaším úkolem je se ji naučit, než dojdete na konec obce – tedy asi za 5 minut.

Do vesničky jménem Bohy,

vedou cesty naše nohy.

Kdo se vydá na výlet,

ten tu najde krásný svět.

Objevte dřevěnou sochu pána s pejskem a nalevo sochu lva. To je větší oříšek.

Poslední písmenko do tajenky doplníme na rozcestníku *Bohy*. Podívejte se na šipky.

7. **Jak se jmenuje místo vzdálené 12 km?**

Na křižovatce jdeme stále rovně a držíme se modré. Mineme další z minirybníčků. Tento se jmenuje Na Drahách. Žádnou železnici zde ovšem nečekejte. Slovo *draha* ve starší češtině souviselo s cestou a s místy, kudy se například vodil dobytek.

Znáte nějakou pohádku, ve které hraje důležitou roli kráva? My si vzpomněli na pohádku *Šíleně smutná princezna*, kde se princ na krávě pokusil prchnout před hrozbou sňatku. Pak také na báchorku *Zvířátka a Petrovští*. Napadá nějaká pohádka vás?

A znáte nějaké kraví přísloví? My pro vás máme jedno japonské: *Kráva pije vodu a je z ní mléko, zmije pije vodu a je z ní jed.*

Umíte tohle „moudro“ vysvětlit? My si to vykládáme tak, že když třeba osud nadělí dobrému a zlému člověku stejný talent na chemii, dobrý vymyslí lék a zlý bombu. Že prostě záleží na tom, jací jsme uvnitř, jakou máme duši.

Ještě kousek jdeme po modré, potom odbočíme doprava do polí. Je to místo, kde na stromě spatříte pravděpodobně největší turistickou značku na světě. Vidíte ji? ☺

Odbočíme doprava a za pár minutek budeme v cíli. Cestou v dálce uvidíte u zaniklého rybníčku na západ od dvora památný strom – Rožský dub. Je mu 320 let! Uf! Přesněji je to dub letní a pyšní se obvodem kmene 535 cm a výškou 17 metrů. Od roku 1978 je chráněn pro svůj mohutný vzrůst.

A jsme zpátky u Rohů – tedy v cíli našeho výletu.

Copak to na vás kouká z tajenky?

Je to jméno, které podle podle pověsti náleželo krásné dceři kněžny Libuše a Přemysla. Té, co se zamilovala do Jaroslava. Jejich láska měla spojit dva znepřátelené rody a právě jejich příběhem pověst vysvětluje vznik jména hradu Krašov.

Hotovo! Procházka i osvěta jsou u konce. Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! ☺

V textu byly použity mj. texty z webů www.kudyznudy.cz, www.pohadkozem.cz, https://www.hradkrasov.cz/, https://turistickamapa.cz, https://www.bohy.cz/obec/historie/.

Otázky k tajence

1. **Opište předposlední řádek nápisu.**
2. **Doplňte slovo do písničky.**
3. **Co kouká šelmě z tlamy?**
4. **Napište číslici.**
5. **Jak se jmenovala dívka?**
6. **Kolik vidíte žebříků?**
7. **Jak se jmenuje místo vzdálené 12 km?**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 21.11.2026 22:57